

SZEKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FULAI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 13,489. szám.

Meghajtom zászlómat!

Kihullott a toll a kezemből...

A közjótékonyk szolgálatában híven teljesített kötelességem, nagy áldozatot rótt rám... beteggé tett. Aztán — miért is tagadnám — az öregség már magában véve is olyan nagy betegség, a mit az elvénült embernek nehéz elviselni.

Hosszu idő, nagyobb szünet után ma írom ismét az első cikket az én kedves olvasó közönségemnek...

Az első mondat, mely ez alkalommal lelkem ösztönéből tollam alá kerül, így hangzik: **Meghajtom zászlómat a székely képviselők előtt!**

Nem csalódtam, nem csalódtunk bennük. A tagosítás és arányosítás felett legközelebb lefolyt országgyűlési vitában, igaz székelyekhez illő lelkesedéssel, nagy tudással, még nagyobb fajszeretettel törekedtek a székely nép érdekeit megvédeni és habár törekvésük meddő maradt, mert a magyarországi képviselők nagy többségének talán még halvány sejtelmé sincs arról, hogy a székely népnek milyen életbevágó nagy érdekéről esett ott szó, azt az egyet senkise vitathatja el igaz lélekkel székely képviselőinktől, hogy egész tudásukkal, odaadásukkal bele fekküdték a kérdésbe és olyan magas színvonalon álló vitát folytattak, a melyet már régóta nem hallottunk a törvényhozás diszes csarnokában. Nem szándékoltság, de pusztán csak a véletlen műve, hogy dr Nagy György felszólalását kezdtük elsőbbsé a lapunkban közölni, mert legelsőbbsen ez jutott kezeinkhez; nem lennének igazságosak, ha dr Hinléder Ernő remekül tagolt, hatalmas érvelésű beszédének, Zakariás János, Sümei Vilmos, valamint a többiek gyakori felszólalásainak érdemét is egyenlő elismeréssel nem honorálnók.

A lesújtó eredménytelenséget mi a legtávolabbról sem vagyunk hajlandók nekik imputálni...

A sikertelenség a parlament mai derout állapotában keresendő, a hol manapság az ország legvitálisabb érdekeit, 20—30 képviselő jelenlétében 2—3 napi tárgyalás után egyszerűen ledarálják. Nagy betegség ez, melynek krízise majd később olyan vehemenciával tör ki, hogy az egész nemzet erejét is egyszerre felemészti.

Ámde csalódnak azok, kik azt hiszik, hogy ezzel a székely erdők ügye meg van oldva és most már nyugodtan napirendre térhetünk felette.

Csalódnak... Mert az akciót mi indítottuk évekkkel ezelőtt, mi juttat-

tuk el a székely nép nagy és véres veritékü áldozatával és ha most látszólag agyonütötték is, mi újra fel fogjuk támasztani halottaiból és velünk és mellettünk lesznek a székely nép milliói, kik hangosan követelnek majd: **jogot és igazságot!**

Három nagy eszme kínálkozik a székely nép gazdasági életének felmentésére; az egyik a székely ipar fejlesztése, a másik a székely vasutak sürgős kiépítése, a harmadik az erdő és birtok ügy és ezzel kapcsolatosan a legelők ügyének igazságos és reális rendezése. És bárhol kopogtatunk, bárhol koldulunk — a hol követelni is jogunk volna — mindenütt csak süket fülekre, rideg visszautasításra találunk!

Mert engedelmet kérünk — ha már az igazság kimondásáért is engedelmet kell kérni — holmi esztergályos padok, dikicsek és fűrészek engedélyezésével nem lehet nagyobb foku iparhaladást inaugurálni; mert engedelmet kérünk, de botrányos vicinális vasutal nem lehet ipari és kereskedelmi kivitel és behozatal teremtési és harmadszor is engedelmet kérünk orpingtoni tyukok tojásából nem lehet székely állattenyésztést előmozdítani, mert a zsiros székely legelőt, még a székely marha is megköveteli magának és ha meg nem kapja, sztrájkba lép és a gazdájával együtt kivándorol Amerikába...

Ám jó, sikerült a székely erdők ügyét három napi rövid vajudás után eltemetni; mi még nem siratjuk el... nem is adjuk ki róla a szomorú jelentést...

Sokszor elaludt már és sokszor feltámadt halottaiból... Mi ott virasztunk most is koporsójánál...

Mert a székely erdők zugnak, folyton zugnak, zugásukból szélvész, majd hatalmas vihar kerekedik, melynek tomboló dübörgése, vészese jajkiáltása egyszerre riasztja fel álmaiból azokat, kik most dicsőségesen végzett munkájuk babérain olyan kényelmesen, nyugodtan és boldogan álmodoznak...

A székely nép hálás, mint a hűséges kutya! De ha egyszer elfordul valakitől, ha szívébe a bizalmatlanság csirája furódik, ahhoz többet mézesléppel se lehet vissza csalni... Mi halljuk... mi értjük a székely erdők panaszos, siri bugását... A székely képviselők is meghallották... megértették... egytől-egyig érdemesek elismerésünkre... szeretetünkre...

Boldognak érzem magamat, hogy a székely képviselők előtt a székely nép szeretetének zászlóját meghajthatom.

Deréki Antal.

Székely vasutak.

Irta: Borszéký Soma.

II.

Ezzel nem nyer befejezést a meghasonlások száma, mert nincs kiegyenlítő és legnehezebben lesz kiegyenlíthető Udvarhely központi minősége ellen a másik három vármegye fővárosai által megindokolatlanul szervezett támadás, mely szerint a marosvásárhelyi gyűlésen jelen voltak nagy helyeslése mellett elfogadták egy ottani ügyvéd indítványát, hogy Marosvásárhely az egész Székelyföld központjának tekintendő.

A csiktusnádi székely kongresszuson hasonlóképpen egy ottani ügyvéd indítványa lett elfogadva, hogy Csiktusnád az egész Székelyföld középpontjában fekszik.

A sepsiszentgyörgyi Székely társaság gyűlésén, egy ottani ügyvéd indítványára ugyancsak Sepsiszentgyörgyöt nevezték ki székelyföldi központnak.

Hátra van még, hogy Székelyudvarhely hozzon egy olyan határozatot, melynek értelmében bele kell nyugodnunk a honfoglaló Csaba vezér azon intézkedésébe, hogy Udvarhely csaknem egyforma távolságban lévén a másik három megye fővárosaitól, melyek mindenikébe akár lóháton, akár gyalog, rövidebb idő alatt lehet eljutni, mint most vasuton: egyezzzék belé az egész székelység, hogy tekintsük a rabonbánok fészékét, Székelyudvarhelyt a Székelyföld központjának.

Az itt elősorolt meghasonlások nagy halmaza ismételtlen bizonyítja, hogy lépten-nyomon mennyire érezzük a székely vármegyék közötti egyetértés hiányát.

Miután azonban a társadalom részéről a székely nemzeti gyűlések pótlásául a székely kongresszus, a később alakult Székely Társaságok Szövetségébe az összetartás bizonyítékául bekebelezte, óhajtott volna, hogy a közelebbi székely kongresszuson, melyen a tengerre vezető s a székely vármegyék fővárosait egyesítő székely vasut kérdése tárgyalatni fog, az összes székelytársaságokat magába egyesítő székely szövetségnek kell magára vállalni, hogy a részéről már elfogadott székely vasutak felépítésének szükségét a kon-

gresszusnak is az elfogadásra ajánlja. Az ilyen egyetértés oly hatással lesz a magyar törvényhozásra, hogy a székelységet a végpusztulástól megmentő egyetlen eszköz, kiszámíthatatlan eredményeket vonhatna maga után.

Hátra volna még egy harmadik erkölcsi testületnek, Udvarhely megyének csatlakozása, mely a székely kongresszuson napvilágot látott székely vasut kérdését, tiszta hazafias lelkesedésből magáévá tette s annak megvalósítását a székely képviselők és a megye értelmiségének egyetértésével a kereskedelmi miniszter urhoz Budapestre menesztett küldöttség útján kérelmezte. Az akkor nyert ígéret bekövetkeztét be nem várva, a székely kongresszus és székely szövetség küldötteivel egyesülten, már most kérelmezendő volna, hogy miután az államszerződésileg a kormányt kötelező udvarhely—mádéfalvi vasut kiépítése, a fennforgó differenciák miatt nem várható, engedélyezze a tengerre vezető és a székely vármegyéket egyesítő székely vasut kiépítését.

Végre a kiegyenlíthetlenné vált kérdés, mely Székelyudvarhely városának központi minőségére vonatkozik, hasonlóképpen kiegyenlíthető volna, ha a székely vasut kérdésével egyidejűleg a székely kongresszus a 3 megyei fővárosnak Marosvásárhely, Udvarhely, Sepsiszentgyörgy, gócpontjává lehető átalakítása által kitudná eszközölni, hogy építtessen az állam a jelzett három gócpontban olyan nagy állomási épületeket, melyekben valamennyi állami és nem állami vasuti vonalak irodái elhelyezhetők legyenek, mert ezen rendszeres csoportosításnak igen komoly közgazdasági következményei volnának, de ezen vasuti állomások létesítéséhez megkívánató telket a három megye fővárosai ingyen kellene felajánlják az államnak.

E szerint a székely vasutak gócpontjai a következő csoportosítást tennék lehetővé:

I. A tengerhez vezető marosvásárhelyi gócpontban csoportosítandó vasutvonalak állomása:

- Kolozsvárról jövő székely vasut főállomása;
- Ludasról jövő vasutvonal állomása;
- Szamosújvárról jövő vasutvonal állomása;

d) Szászrégenből jövő vasutvonal állomása;

e) Székelyudvarhelyről jövő fővonal állomása;

f) Ákosfalva felé tervezett vasut állomása.

II. A tengerhez vezető székelyudvarhelyi gőcponban csoportosítandó vasutvonalak állomása:

a) Erdőszentgyörgyről jövő fővonal állomása;

b) Parajdról jövő vasutvonal állomása;

c) Zetelakáról jövő vasutvonal állomása;

d) Oláhfalva felől jövő vasutvonal állomása;

e) Homoród völgyéből jövő fővonal állomása;

f) Héjjasfalvánál jövő vasutvonal állomása.

III. A tengerhez vezető sepsiszentgyörgyi gőcponban csoportosítandó vasutvonalak egyesített állomása:

a) Székelyudvarhelyről jövő székely vasuti fővonal állomása;

b) Földváról jövő vasutvonal állomása;

c) Uzon felől jövő vasutvonal állomása;

d) Magyarbodza határvámtól jövő fővasutvonal állomása;

e) Kovásznáról jövő vasutvonal állomása;

f) Málnásról jövő vasutvonal állomása.

Ezen gőcponoknak közös vasuti állomások építése által lehető megteremtése feltételezi, hogy a Feketetengerre vezető és a három székely vármegye városait egyesítő székely vasut fővonalát elébb fel kell építeni és csak azután adhat ezen fővonal a már most is létező, de nem életképes, — valamint az ezután építendő vicinálisoknak a keresztelési pontokban új életképességet és megnyitja ezek számára is a Kelet kapuja, Konstanca

Ezen várható eredmények kiengedhetnének, székely nemzeti gyűlés hiányában, a székely megyék közt felmerült meghasonlások megoldhatatlannak vélt kérdéseit.

Tagosítás és arányosítás.

(2. folytatás.)

T. ház! Nem a tanítómester szerepére vállalkozom, de legalább egyszer meg kell alapozni ezt a kérdést, mert eddig három törvényjavaslat tárgyalása alkalmával szakszerű, részletes beszéd nem hangzott el. Engedjék meg tehát nekem, a ki évekig foglalkoztam ezzel a kérdéssel, hogy legalább némileg alálapozhassam ezt a kérdést. *(Halljuk! a szélső bal oldalon.)*

Fereneczy Géza előadó ur nagy tudással és szakismerettel szólott hozzám; ő is az új generáció embere, ő a maga álláspontját képviseli igen jól; sok tekintetben egyetértünk, de egyes kérdésekben ellenkező nézetet vagyunk igyekeztünk is álláspontunkat egymással kölcsönösen, szeretettel megértetni. Hiszen egy célra törekszünk, a székelység megerősítésére.

1880. június 5-én rámutattak arra is, hogy míg Magyarország más részeiben az urbéri birtokviszonyok rendezése már 1721-ben megkezdett, addig Erdélyben ezekkel az állapotokkal nem törődtek. És a mikor Magyarországon a XIX. század elején nagyjában rendezve voltak

ezek a viszonyok, a mikor Erdélyben is elkerülhetetlenül szükséges volt ezeknek az állapotoknak tisztázása, akkor ott a lelkeket a Magyarországgal való unió hatalmas eszméje mozgatta, ez a nagy eszme áramlat a politikai élet kitünőségeit lekötötte és nem érték rá ennek a gazdasági kérdésnek a rendezésére.

Igy történt az, hogy Erdélyben csak 1868-ban állítják fel az urbéri bíróságokat és csak később, 1871-ben a törvényszékeket, a melyek azután hivatalos hatáskörükben megkezdik a gazdasági kérdésnek is törvényes keretben, törvényes intézkedések által való rendezését. Az 1880-iki törvényjavaslat tárgyalása alkalmával is egy napon tárgyalta le a képviselőház ezt a kérdést, ezt a nagyfontosságú és messze kiható törvényjavaslatot. Egy felszólaló volt, aki a kisgazdák és kisbirtokosok érdekében beszédet tartott: Orbán Balázs volt ez, a ki különben ismeretes volt a kisemberek iránti szeretetéről, nemeslelkűségéről és sokkal nagyobb előszerelettel viseltetett a kisemberek iránt, mint igen sok mostani képviselő, a kik pedig arra lennének hivatva, hogy igazi, szó szoros értelmében vett népparlamentet teremtsenek *(Mozgás és zaj a baloldalon)*. A mely parlamentben én nem látom a kisemberek iránti szeretetet, a kisgazdák sorsának enyhítésére, javítására való törekvést, a gazdasági kérdések iránti lelkes érdeklődést, azt arra sem tartanám méltónak, hogy népparlamentnek nevezze magát. *(Zaj a baloldalon.)*

Orbán Balázs, a kisgazdák akkor védelmezője a tagosításról és arányosításról nyilatkozva ezeket mondotta beszédében *(olvassa)*: „Nem szabad megfélemlenünk népünk legszegényebb osztályairól, a melyek ha a kellő előintézkedések meg nem történnek, e törvény merev végrehajtása által szintén a megsemmisülésnek vagy újabb jobbágyi állapotra jutásnak esnek áldozatul.”

Tehát már akkor profétai ajakkal a jövőt jósolta meg Orbán Balázs, mert igaza volt: éppen a legszegényebb osztály jutott nyomorba, szenvedésbe a törvénynek helytelen, hibás, vétkes rendelkezése által. Orbán Balázs volt az, a ki a nép, a kisbirtokosok érdekében rámutatott a legelőhiányra, a mely a tagosításnak éppen egyik legfontosabb, legégetőbb kérdését képezte és a melynek orvoslására minden, a nép érdekeit lelkén viselő ember figyelmét felhívta. Nagyon szépen rámutatott Orbán Balázs arra, hogy a Székelyföldet az ipar fejlesztése által is segíteni kell, mert hiszen kincsekben, ásványokban ez a leggazdagabb része az országnak.

Hivatkozott arra is, hogy van ott lent fa, cinóber, vas, márvány, gazdag szentlepek, kitünő kender földek ezeket kellene felhasználni állami segítséggel, az államnak a maga hatáskörrel a szegény embernek hóna alá kellene nyulni és ki kellene jelölni az irányt, a melyen egy szebb, egy jobb jövő felé haladhatna a székelység.

Hogyha igazán komoly az a cél, hogy a székelyeket, ezt a másfél ezer éves dicső történeti multtal bíró önértetes, munkabíró fajt boldogítsuk, ebben az esetben nem ilyen javaslat kellene jönni, mint a mostani törvényjavaslat, nem ilyen ad hoc felmerült, szükség szerint innen-onnan kikapott, incidencialis összekötött szakaszokból álló törvényjavaslattal kellene a ház elé állani, hanem egy nagy, hatalmas, szerves egészet képező javaslattal, melynél szükséges, hogy ne csak a tagosításra és arányosításra terjeszkedjék ki, hanem a telepítés és parcellázás kérdésére is.

Éppen Thorotzkai Viktor báró t. képviselőtársam és barátom adott be egy törvényjavaslatot a telepítésről és parcellázásról. Én ezt a törvényjavaslatot még nem olvastam el, de az eszméje, hogy parcellázni kell

és ezzel a kisbirtokosokon segíteni határozottan jó. Ha a javaslat nem jó, ám tessék beadni jobbat, de magát az eszmét porba hullani engedni nem szabad, azt meg kell valósítani és ilyen uton, ilyen gazdasági irány követése által egy hatalmas, nagy gazdasági akciónak keresztülvitele által kell boldogítani az országnak erdélyi részét.

Ha boldogítani és komolyan boldogítani akarjuk azt a székely népet, hát szabad volna e megtörténni annak, hogy a mikor ásványviz dolgozóiban az egész világon a leggazdagabb Magyarországnak ez a része, — akár ezen vizeknek jóízú voltát, akár gyógyító hatását tekintjük — a mikor tehát a legkiválóbb, legkitünőbb ásványvizek vannak a Székelyföldön: akkor utazva a magyar államvasutak érkező kocsjában egyet lenegy ilyen természetes ásványvizet sem lehet kapni, hanem idegen, külföldi vizre kell kiadni a magyar pénzt. Kivándorol külföldre a magyar tőke, itt pedig csak a nyomor, csak a szegénység, csak a szerencsétlenség marad.

1880. óta egy évtized telt el, míg az emberek belátták, hogy a 80-as törvény sem segít a fennálló nehéz helyzetben, ez sem alkalmas a gazdasági jövője alapján lerakására. Így született meg az 1882: XXIV. t. c. ben foglalt módosítás eszméje. E törvényjavaslatot a képviselőház 1892 június 24-én tárgyalta, ismét, a multnak megfelelőleg, rohamosan, gyorsan, hozzáértés nélkül, futólag egy nap alatt végezve vele. Mohai Sándor volt az előadó, a ki maga is mentegetődzött, hogy nem nagyszabású, általános elvekből kiinduló törvényjavaslatot terjesztett elő, hanem a régi törvény foltosítását, egyes szakaszainak módosítását. Ekkor a törvényjavaslat tárgyalásakor, oly keves felszólaló volt, hogy mindegyikkel külön is lehetett foglalkozni. Ugron Gábor t. képviselőtársam a ki közjogi téren mindig helyes politikai érzéssel, erős fajószóval, megtalálta azt az utat, a melyen a nemzet száz ezreinek lelkesedését vihatta ki a függetlenségi és 48-as politika iránt, gazdasági téren csodálatosan destruktív irányúnak volt a képviselőházban hirdetője.

A mikor ugyanis a gazdálkodás érdeke azt kívánja, hogy a közlegelők visszaállítsanak, az állattenyésztés erősebb fejlesztése érdekében, mert az állattenyésztéstől remélhetjük csak a szegényebb osztály jobb módra jutását és a jobb modu osztály megvagyonosodását, Ugron Gábor beszédében ezt mondja: kulturgazdaság és közlegelők fentartása két ellenkező fogalom. Azt mondja, — éppen ő, a függetlenségi politikának lelkes előharcosa, — hogy nem az a cél, hogy a vagyontalan ember szekereskedjék, fuvaroskodjék, másnak a legelőjén nevelve az állatait. Hát nem is ez volt a cél. A közlegelők fentartása mellett minden birtokosnak megvolt az alkalm, hogy állatokat nevelhessen és ezáltal magát és családját tisztességesen fenntarthassa.

Az akkori igazságügyminiszter, Szilágyi Dezső, a maga nagy jogi tudásával érezte, hogy az a törvényjavaslat nem mindenben felelhet meg éppen a kisgazdák, a szegény nép érdekeinek, de hát mivel a bizottság is átment minden kifogás nélkül, ő maga a saját törvényjavaslata ellen nem akart ellenkezőket támasztani.

Azt mondja Szilágyi Dezső, akkori felszólalásában: „Tulajdonában, illetve tulajdona haszonélvezetében senkit sem lehet korlátozni, csak a legintenzívebb és leghatározottabb közérdek alapján”. Ilyen intenzív és hathatós közérdeket pedig nem képez az, hogy a mostani törvényjavaslat még abban az esetben is, ha bizonyítást nyer, hogy a tagosítás káros, hogy célra nem vezető, az eljárást elrendelhetővé teszi.

A törvényjavaslat az arányosítás

és a tagosítás kérdéséről szól. Az arányosítás kérdésében a magam részéről szívesen koncedálom az igazságügyi bizottságnak azt a véleményét, hogy a javaslat még nem meríti ki az e téren előtörő kívánalmakat s hogy a történelmi alapu agrárius közösségek jogi helyzetének megállapítása és szervezése s ezeknek a telekkönyvekkel összhangba hozatala ma már halaszthatatlan követelményként jelentkezik.

Tehát maga az igazságügyi bizottság is elismeri, hogy a javaslat egy olyan módosítvány, a mely a közel jövőben már kiegészítésre szorul, sőt a mi még jobban nyerte meg tettesemet, maga az igazságügyi bizottság sem tartja helyesnek, hogy szerves törvényhozási intézkedés helyett részleges hatályu törvényvel oldassanak meg ilyen fontos kérdések. Az arányosítás tekintetében a törvényjavaslatnak első czikke, amely az 1871: évi LV. t. c. cikk 4. §-a helyébe lenne illesztendő, nem mondhatja, inkább csak meg akarja rögzíteni az újabb idők bírói gyakorlatát. Ha foglalkozunk e kérdésekkel, ha az arányosítás és különösen az aránykulcs kérdésének történelmi megvilágításába megyünk bele, azt látjuk, hogy az Approbatæ Constitutiones Regni Transilvaniae harmadik rész 29. cime, a melynek alapján Dósa Elek „Erdély jogtudományát” megírta, továbbá az 1836: XII. t. c. 1. és 18. §-a, azután az 1846—47. évi XI. törvénycikk szintén az állandó közös használatot írják elő. A régi törvényektől tehát, a melyek az antika possessiót vették az aránykulcs alapjául, a mostani javaslat se tartalmaz eltérő intézkedést és a javaslatnak első cikkében lefektetett elv megfelel a Curia újabb gyakorlatának. Igaz, megtörténhetik, hogy jogos igények is megcsorbíthatnak azáltal, de éppen ezért vagyok bátor felhívni a miniszter ur figyelmét arra, hogy ezen jogos igényekre való figyelemmel az utasításban igekezzék ezeket a szerelmeket orvosolni.

T. ház! A Curianak erre vonatkozó véleménye a legpregnansabbul a kőrösi arányosításnál hozott ítéletében domborodik ki s mivel szükségesnek tartom, hogy a törvényhozás képviselőházának tárgyalásakor a tárgyalási naplóban az ítéletnek erre vonatkozó része ki legyen tüntetve, engedjék meg, hogy azt felolvassam. Hadd lássák hogy a képviselőháznak igazságügyi bizottsága erre az álláspontra helyezkedett *(olvassa)*: „Kétségtelen, hogy régibb hazai törvényeink szerint az egyes községbeli közhasználatu ingatlanok használatára és azokból osztály utján való részeltetésre csak az ugyanazon községbeli régi telkek tulajdonosai tekinthettek és tekinthetnek jogosultnak. Az 1871 évi LV. t. c. eltérő módosító rendelkezést tartalmaz a kulcsra nézve, de nem a jogosultságot illetően, a mint ez világosan kitűnik eme törvénycikk 3 §-a rendelkezéséből, melyszerint az egyes község tagjainak ítélményei az általuk eddig kizáró joggal békésen használt közös birtokból a következő elvek szerint állapítatik meg“ stb.; s az 1871. évi LV. t. c. 1. §-ának helyes értelmezése szerint arányosításnak csakis a közös területeknek a község jelenleg birtokban levő tagjai között van helye, tehát az ítélmény a községből a községnek tagjait és pedig azokat illetően, kik azt eddig is kizáró joggal használták, nem tarthatnak igényt a részeltetésre az újabb törvény szerint sem azok, kik ama jogosultsággal eddig sem bírtak“ stb. stb.

T. Ház! *(Zaj. Elmök csenget.)* Az arányosítás kérdésénél a X. cikk oly rendelkezéseket tartalmaz, amelyeken valamit változtatni, módosítani kell. Engedjék meg, hogy hosszabban beszéljek erről, de teszem ezt azért, mert Erdélynek kisbirtokos osztálya, gazdátársadalma aggodó figyelemmel kíséri, mi történik ma a törvényhozás termében és ezért ha nem is hall-

A SZÉKELYUDVARHELYI
KERESKEDŐK ÉS KERESKEDŐ IFJAK
„OTTHON“ EGYESÜLETÉNEK
fenyves nagy

Álarcos bálja

a „Budapest” szálloda nagy-
termében szombaton, 1908.
február 8-án tartatik meg.

Bővebb részletek a tuloldalón.

A szombaton délután 1 óra 30 perckor
Nizzából érkező

KARNEVAL HERCEG

fogadására a Budapest szállodából, felvirágozott kocsi-
kon, egy előlovas és négy kísérő lovasból álló disz-
küldöttség indul.

Karneval herceget a Perronon üdvözlő beszéddel fo-
gadják és díszmenetben a Budapest szállóig kísérik, hol
Kónya Jancsi zenekara fogadja.

Este pontban 8 órakor kezdődik a táncvigalom.

Pontban fél kilenckor az összes álarcosok, Kar-
neval herceg vezetése mellett, díszmenetben a terembe
vonulnak.

A különféle tréfás és tarka meglepetések soroza-
ta szünidő előtt befejezést nyer.

Jegyek csak meghívóval válthatók.

**Családjegy 3 személyre szól. A páholyok 4 ülésel vannak berendezve
és legfeljebb csak 6 személy veheti igénybe.**

Deákjegy csak a nappali pénztárnál váltható.

Alarcban csak személyjeggyel lehet részt venni.

A rendezőség.

gatnák hosszú fejtegetésemet, szívesen, kötelességemnek tartom, hogy kifejezést adjak nézetemnek, mert évekig sürgettük ezt a kérdést és a mikor itt az alkalom, hogy a parlamentben, a törvényhozásban segítsünk a létező állapotokon, kötelességemnek tartom, hogy aggodalmaimat itt megszólaltassam. A képviselő urak úgy szavaznak, ahogy akarnak. Biztosítom a t. házat, hogyha az én módosítványomat nem fogadják el a t. képviselő urak, akkor nem tekintetik magukat a gazdaközönség védelmezőinek. Én ezt az osztályt akarom felszólalással képviselni; ennek sérelmeit akarom előadni s a kisbirtokosok képviselőjéül is büszkén vallom magamat: épen azért tiszteltetlek kérem, hogy legalább legelőbb kötelességük teljesítésével, a figyelmükkel való megajándékozással szíveskedjenek kitüntetni.

Az igazságtügyi bizottság a tárgyalás alatt levő javaslata olyan sérelmes intézkedéseket tartalmaz, amelyek hogyha nem orvosoltatnának és amelyek ha részletes változásuk meg nem történnek, igen sok jóhiszemű székely birtokosra anyagilag a legrombolóbb hatást gyakorolnák. Nevezetesen ezen törvény egyik bekezdése kimondja, hogy (olvassa): „az 1880. évi szeptember 10 ik napja után élők közt jogügylettel szerzett ingatlanok vagy az ingatlanok nélkül megszerzett arányrészek után egyéni illetményeknek természetben való elkülönítése csak abban az esetben rendelhető el, ha azok után illetmények elkülönítését a volt tulajdonosok egyénenként is igényelheték volna”. Nekem is az a véleményem, hogy a hol a rosszhiszeműséget bizonyítani lehet, a hol a járattan emberek kifosztását lehet igazolni, ott feltétlenül visszaható erővel kell megsemmisíteni a szerződést. (Helyeslés.) mert egy állam nem tűrheti, hogy a ravaszság, a paragrafusok utvesztőjében való jártasság az együgyűséget, járatlanságot, az egyszerű észjárását, a becsületes gondolkodást kiforgassa, félrevezesse, megkárosítsa. De viszont, a hol jóhiszemű volt a vétel, a hol a székely földbirtokosok jóhiszeműen, a szerződés minden követelményének betartásával, jogszerűen, törvényesen kötött két oldalú szerződésre hivatkozással szerezték meg az arányrészeket: ezekre nézve végtelenen káros hatással lehetne az, hogyha a törvény őket a már egyszer megszerzett joguk élvezetétől egy paragrafus intézkedésével elűné (Helyeslés balfelől).

Hozzám hónapok óta, nap-nap mellett érkeznek panasos levelek erre vonatkozólag; érkeznek az igazságügyminiszteriumba és a képviselő házba is kérelmek, a melyekben ezen vesélyezett érdekű székely birtokosok rámutatnak arra, hogyha a törvényhozás ezen intézkedése változatlanul fennmarad akkor ők tönkremennek.

(Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy a beállott nagy hóolvadás miatt, városunk több mellékutcájában mentőcsónakokat állítottak fel;

mondják, hogy a szombaton tartandó nagy álarcos bála, már nagy protekció mellett sem lehet jegyet kapni.

mondják, hogy a Tóutcában a héten egy embert csak nagynehezen lehetett kimenteni a pocsolyából;

mondják, hogy Szombatfalvára életveszély nélkül csak jó uszó emberek juthatnak el;

mondják, hogy városunkban a kedélyek nyugodtak és a várható képviselőválasztásra a korteskedések még nem folynak;

mondják, hogy az új községi iskolát az új városházával egyszerre kezdik legközelebb építeni;

mondják, hogy az álarcos bála felesleges is álarcot használni, mert városunkban ugyanis elég sok: az álarcos ember;

mondják, hogy muzeumunk egy igen értékes tárggyal gazdagodott; egyik polgártársunk ugyanis díjtalanul átengedte azt a rongydarabot melyet a Szejke korszából a héten kihalászott.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

— **A képviselőház a delegációk tárgyalása miatt** a hó közepéig nem tart ülést. Az utolsó ülést kedden tartották, a képviselők csekély érdeklődése mellett.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Szabó Endre díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydiás pénzügyi számgyakornoknak nevezte ki a helybeli pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez.

— **Halálozás.** Ferenc Károly, a kolozsvári Ellenzék belmunkatársa, az ifjabb írói nemzedék tehetséges, szorgalmas és közszeretben álló tagja, kedden délután váratlanul és hirtelenül elhunyt; valószínűleg szív szélhűdés vetett véget a reményteljes, szép fiatal életnek. A halálesetről azonnal értesítették edes atyját, a ki Lövéteről már el is indult a temetésre. A megboldogult, aki a lövétei tanítónak fia, középiskoláit kitűnő eredménnyel városunkban végezte és eddig a jogi karon két vizsgát kitűnő eredménnyel tett le. Öszinte részvétünk kíséri ifjan elhalt kollégánkat korai sírjába.

— **A kereskedők és kereskedőifjaknak szombaton** a hó 8 án tartandó álarcosbájlára az előkészületek nagyban folynak és a rendezőség ez alkalommal mindent el fog köyneni, hogy a közönséget a felvonulásokkal és tréfás jelenetekkel minél kellemesebben szórakoztathassa; a közönség körében is nagy érdeklődés mutatkozik a táncvigalom iránt.

— **Küldöttség az államtitkárnál.** Ugron Ákos főispán vezetésével vármegyénk Okland községeből hétfőn küldöttség járt Popovics Sándor pénzügyi államtitkárnál. A küldöttség kérése az volt, hogy Oklandon a már régebben kérelmezett adóhivatalt állítsák fel. Az államtitkár kijelentette, hogy a küldöttség kérését méltányolja és a jövő évi költségvetés keretében gondoskodni fog annak teljesítéséről.

— **A diákból** melyet a ref. collegium tanuló ifjusága szombaton a hó 1-én a „Budapest” szálloda nagytermében rendezett, nem volt olyan látogatott mint a megelőző években a mint különösen a kedvezőtlen időjárásnak tulajdoníthatunk. Am azért igen diszes és előkellő közönség hullámozott a teremben és ifjaink széles jó kedvükkel igyekeztek a jelenvöltoakat derült kedély hangulatban tartani, a mi sikerült is nekik mert folyt a tánc fáradatlanul kivilágos-kiviradtig.

— **Képviselőválasztás.** Csikszereében szombaton a hó 1-én volt a képviselőválasztás, mely elég csendes mederben folyt le. Miután Hajnó Ignácnak, délig akkora többsége volt, hogy győzelme ketségtelenné vált, ellenjelöltje Novák ügyvéd önként viszalépett és így Hanó Ignác lett Csikszereida megválasztott képviselője.

— **A portugál király meggyilkolása.** Midőn vasárnap délután Carlós portugál király, a királyné, Lajos trónörökösrel és kissebbik fiával Villa Vicosából kocsin Lisszabonba visszatért és az arzenal felé hajtott, egy karabélyokkal felfegyverke-

zett csoport megtámadta és rálőtt a király és trónörökösre. A király azonnal meghalt, a trónörököst még élve az arzenalig szállították, ahol sérüléseibe belehalt. A királyné, a ki fia védelmére felemelkedett a kocsiiban, sértetlen maradt, Manuel infáns. a király másodszülető fia azonban könnyű sérülést szenvedett. A király testőrtisztje az egyik merénylő: nyomban lelőtte; a rendőrség a másik kettőt darabokra vagdalta. Egy másik hír szerint, a királygyilkosok egyike, a börtönben megölte magát. Az új király Manuel infáns lesz, a ki 1889 évben született tehát még csak 18 éves; felvette most a II. Emánuel nevet és nagykorúságáig a királyné vette át a régenséget.

— **A felcsiki esperes halála.** Ranc János csikkarcfalvi plébános felcsiki esperes a múlt héten 64 éves korában elhunyt. Egyike volt az erdélyi kath egyházmege legkitűnőbb nagytudásu, széplelkű papjának, a ki rendkívüli szónoki képességéről egész Erdélyben előnyösen ismertek és a ki rendíthetetlen hazafiságával is nagy szolgálatokat tett szerény körében. Halála általános részvétet keltett.

— **A büntető törvénykönyv novelája.** A képviselőház keddi ülésének napirendjére kitűzték a büntetőtörvénykönyv módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. A tárgyalást azonban elhalasztották mert indítványozták a javaslatnak a bizottsághoz vajó utasítását oly czélből hogy a javaslatba még néhány sürgős intézkedést vegyenek be, így például az államellenes igazgatókról, az országnak a külföld előtt való ócsárlásáról, a munkaszabadság biztosításáról, s a váltópénzhamisításról.

— **Házasság.** Hadnagy Domokos a hó 10-én d. e. tartja esküvőjét Székelybellenfalván, Barabás Mihály és neje Bokor Róza Katica nevű kedves leányával. Tartós boldogságot kívánunk a szép frigyhez.

— **Erdélyrészi vásárok.** Csütörtökön február 6 án Magyarós, Nagyalmás; 9 én Kőszvényes; 10-én Nagylonda; 11 én Kovászna, Szászbánya; 14 én Eczel, Hátszeg, Homoródszentmárton, Papolc, Tasnád, Zsibó; 16-án Kibéd, Nagyajta.

— **A helybeli állami polgári leányiskolát,** miután az egész tanítótestület tagjai megbetegedtek Kuliszeky Ernő kir. tanfelügyelő intézkedésére hétfőig a hó 10 ig bezárták. A tanítás azonban előreláthatólag, a jeltelt időben, azaz hétfőn megkezdettnek.

— **Nagy György üdvözlése.** Kevés országgyűlési képviselő dicsőekedhetik olyan nagy népszerűséggel és választóinak olyan osztatlan szeretetével mint Nagy György a csikszentmártoni kerület ifju képviselője. Am a fiatal székely képviselőt nem méltatlanul rajongják körül választói, mert nemesak kerületének intézi el minden ügyesbajos dolgát, de a székelység egyetemes érdekeiért is akadályt nem ismerő tetterővel küzd Nagy György legutóbbi képviselőházi szereplése alkalmából, számos üdvözlést kapott kerületéből, melyek közül a következőkről emlékezünk meg. A csikszentmártoni dalárda küldött sége szerdán tisztelgett Nagy György országgyűlési képviselőnél, „Kinek egy üdvözlő hangok” című diszes füzetet nyújtottak át, melynek dalát Nagy Györgynek, a nagyszékelynek, a nagyjelkü hazafinak tiszteletére Mihók János Gyula, a székely daloskőrkarmestere szerzette. Ugyancsak Nagy

Györgyöt Kászoniimperről az ottani függetlenségi és 48 as polgárok nevében Balázs András a következőben üdvözölte: „Csodálattal nézzük innen a messzi távolból gyönyörű, ferfiassarcát a függetlenségi zászló diadalaert. Üdvözöljük a székelyek új Csaba királyfiát, a kuruc dobogásu szivek királyát. A székelység erekében tartott beszédében Nagyságod büszke szegénységét mondja leghatalmasabb, egyedüli pártfogójának. E büszke szegénység az egész Székelyföld kincsesei gazdagsága a székelyek szebb jövőjének reménye.”

— **Új főügyész.** A király Bodó Sándort, a marosvásárhelyi törvényszék derék elnökét a marosvásárhelyi főügyészszéghöz főügyésznek nevezte ki.

— **Egyházi estély.** A legközelebbi református egyházi estélyt vasárnap a hó 9-én tartják meg a kollégium tornacsarnokában. Az estély műsorát lapunk következő számában közöljük.

— **Visszavándorlás.** Mint Fiuméből jelentik, a Germánia nevű hajón a hét folyamán ezerhétszáznegyven főből álló visszavándorló csoport érkezik a magyar kikötőbe. Csak hadd jöjjenek minél többen; Isten hozza és vezérelje őket!

— **A Népmívelési Egylet tagjai.** A Székelyudvarhelyen létesített, vagy létesítendő kulturális egyesületek alapját támogató jobb kezét fogja képezni az alakítás alatt álló Népmívelési Egylet, melynek folytatóság tagjaiul jelentkeztek: Demeter Ákos kereskedő, Vallerstein Jakab szabó, Dávid Gergely kovács, Dézsi István timár, Szöllősi Samu bérlő alapítótag, Zárug Antal kereskedő, Özv. Solymossy Pálné maganzó, Fernengel Frigyes kereskedő, Doros Györgyné maganzó, Balint György timár Riemer K. Gusztáv kereskedő, Dr Horváth Károly kir. közjegyző, Dr Szöllősi Ödön ügyvéd, Dr Váró Elek ügyvéd, Szobotka Rezső kir. főmérnök, Leichter Gyula kir. mérnök, Török Zsigmond kir. mérnök, Kelemen Lajos lakatos, Becsek Aladár szerkesztő, Vladar Ferenc építőmester, Fekete Benjámin építőmester, Molnár Károly ny. tanár, a Jótékony Nőegylet, Gönczi Lajos kollegiumi igazgató Dr Viski Károly tanár, Olasz Gyula tanár, Stratzinger Emil kir. t. pénzügyigazgató, Homolay Lajos pénzügyig. helyettes, Dr Szabó Gyula p. ü. s. titkár, Mántó Miklós kataszteri biztos, Dr Borosnyai Pál adótiszt, Bazinger László adótiszt, Kabdebó József adóhiv. segéd, Tittel Ferenc adóhiv. segéd, Dénes Mihály gyak. Duka András adóhiv. segéd. Ujévi üdvözlések megváltása címen 6 K. ajándékoztak Varga Dezső és Gagyai Jenő tanárok. A folyamatban levő taggyűjtés tovább eredményét a jövő számban közöljük. Az ifjuság nevelése, művelése és az elhagyott szegény gyermekek anyagi segéllyel való támogatása s a létesítendő különböző szabályok révén a közjátékonyság minden irányu előmozdítása a kijelölt célja ezen egyesületnek. Igen óhajtanó, hogy városunk minden vagyona és kereménye felett szabadon rendelkező lakosa támogassa, a tagok sorába való belépésével Népmívelési Egyletünk létrejöttét. Jelentkezhetni lehet szóbelileg, vagy egy levelezőlapon a közs. isk. tanítóinál. Gyermek Mihály igazgató-tanító,

Hátralékos előfizetőinket tartozásuk sürgős beküldésére kerjük, nehogy a lap küldését be kelljen szüntetnünk.

— **Zenekedvelők és zenészek figyelmébe!** Hegedűk, hegedűvonók, hurok, gyanták, vonósörök és más felszerelések — legjobb minőségben; Okarinák nagyválasztékban; hangsípok, harmonikák, klarinétnyelvek stb. előnyös árak mellett kaphatók: Betegh Pálnál Székelyudvarhelyt.

— **Könyvkötő tanulóknak** felvezet egy jóra való fiut azonnal Betegh Pál könyvkötő-intézetébe Székelyudvarhelyt.

Szerkesztői üzenetek.

I. F. Székelykeresztur. Cikkét köszönettel vettük, de közlésétől el kellett állnunk, miután az már szóról-szóra megjelent. Különbösen mi azt hisszük, hogy az a sok ellentétes hírlapi közlemény, — mely már személyes polemikává fajult — a jó ügynek inkább ártalmára, mint hasznára van. Kevésbé személyes élt, tárgyilagos értesítéseit azonban mindenkor köszönettel fogadjuk és közöljük. Szíves üdvözlöt.

F. Sz. L. Budapest. Betegségem gátolt a válaszolásban; mihielt egészségügyi állapotom engedí részletesen írok.

B. E. Kolozsvár. Elfogyott a nóta? még korán volna, hisz még csak most kezdte szárnyait bontogatni, csak rajta, a repülésben szívesen támogatjuk.

Dr. N. Gy. Budapest. Levelekre tegnap válaszoltam. Szívesen üdvözlünk.

Többeknek. Helyben. Méltóztassanak ezt ránk bízni: ha elérkezettnek látjuk az idejét, kivesszük részünket a küzdelemből és teljes tárgyilagosággal hozzá is szólunk. Most még korai és izléstelen is volna.

Kiadja: Betegh Pál újságkiadó intézete.

Építési árlejtés.

A máréfalvi róm. kath. templom átalakítási és kibővítési munkálataira 16.000 korona költségelírányzattal pályázatot hirdetek.

Árlejtés zárt-ajánlattal február hó 22-én d. e. 9 órakor a plebánián tartatik meg.

Építési feltételek a plebánia hivatalnál bármikor megtekinthetők.

Máréfalva, 1908 február hó 4-ikén.

György Lázár,
lelkész.

Önkéntes árverés.

Tarcsafalván 1907 december 29-én elhalt Pálffy Dénes nagybirtokos hagyatékában maradt s a hagyatéki leltár 10—297 tétele alatt felsorolt ingóságok, gazdasági felszerelések, takarmány, 294 drb juh, az egész marha-állomány és butorok, a székelykereszturi kir. Járásbíró-ságnak 1908 év 2—6. psz. végzésével az 1894 évi 16. t.-c. 95. §-ának b. pontja alapján elrendelt bírói önkéntes árverésen Tarcsafalván 1908. évi február 12-én és következő napjain örök áron el fognak adatni:

Az elárverezendő ingóságok pontos jegyzékét és az árverési feltételeket irodámban bárki megtekintheti.

Székelykeresztur, 1908. évi február 3-án.

Dr. Elekes Dénes,
ügyvéd.

Üzletvezetői állás.

Az oklándi fogyasztási és értékesítő szövetkezet Igazgatósága üzletvezetőt keres. Jelentkezéseket erkölcsi bizonyítvánnyal és más okmányokkal felszerelve elfogad folyó évi február 20-ig.

Üzletvezető köteles 1500 korona biztosítékot letenni. Köteles az üzletet szakszerűen vezetni, a kiszolgálásnál vevőkkel szemben előzékenységet tanúsítani s szorgalmával az üzlet felvirágoztatását előmozdítani.

Járandóság: 60 korona fizetés havonként utólagosan. A forgalomnak 2 százaléka bélyeg és váltón kívül, a melyek után százalék nem jár; 1 szoba és konyhából álló lakás. Világítás és fűtés az üzlethelyiségre.

Múlt évi forgalom, jöelleheg visszaesést mutatott, mégis 32 ezer korona volt a bevétel, mely kellő szorgalommal és jó modorral jelentékenyen emelkedni fog.

Oklánd, 1908. január 30

Oklánd és vidéke fogyasztási szövetkezet Igazgatósága.

Eladó üzlet. Nagyközségben, keresztet ut mellett, jó forgalmu fűszerüzlet több évre bérebe vehető, esetleg örökáron eladó. Cim e lap kiadóhivatalában.

BÉLYEGZŐK

megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban szállítatnak **Betegh Pál** könyv-, papír-, író-, rajz- és zenemű kereskedéséből Székelyudvarhelyt.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Uj kocsik

szekerek,

gazdasági felszerelések, ekék, eketaligák kaphatók s mindenféle más megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl L a k a t o s M i h á l y kovácsmester Székelyudvarhelyt, báró Orbán Balázs utca 7. sz. alatt. Készítményeimért teljes felelősséget vállatok.

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2 szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi Ien

legjobb magyar gyártmányú diszlevélpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos levélpapírok és borítékok, levél-kártyák, gyász képes levelezőlapok 20-féle helybeli felvétel. levélpapírosok stb. Nagyválaszték tájképes, virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből

Állandóan kaphatók mindenféle kész nyomtatványok.

u. m. községi, körjegyzői, szolgabírói, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Mindenféle színű, nagyságu, súly és minőségű irodai és író-

PAPIROSOK

vonalzott és sima levélpapírok, vonalzott és rovatos papírok, rajzpapírok, írógéppapírok, csomagoló és selyempapírok, másolópapírok, italó-papírok, szűrőpapírok, torta- és befőző papírok, könyvkötő papírok és papírkülönlegességek. Kártyapapírok.

Le mezpapírok minden sulyban. hangjegypapírok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, szépírási és rondírási minták. Olcsó legyező-faldiszkek, klozetpapírok, szivarkahüvely, szivarka s névjegytárcák. Dohány- és szivartárcák bőrből és fémből. Bőrtárcák, pénzes-erszények okmány és írománytáskák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31 (saját ház).

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és j u t á n y o s áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

k ö n y v k ö t é s z e t é t

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acélírótollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárok, disztollszárok. **Iróók**, fekete, színes és másoló-íróók, notes-íróók, csavaríróók (crayonok), zsebíróók, csavaríróbetétek, íróvédők, íróhegyezők. **Kréták**, iskolai, kávéházi és fajlező kréták, színes kréták. **Tinták**, legjobb irodai és másoló tinták, színes, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok, hegedű-iskola, hegedű alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek, tük. Hangoló-sípok és okarinák. Monogramok fehérnemű és levélpapírjelzésre. Kézi nyomda. — Különféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyak. Ajtóablak és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári árban.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjúsági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes „Magyar Könyvtár”. A székelyudvarhelyi **középiskolákban** és a városi és megyei **elemi népiskolákban** használatban levő **összes tankönyvek** raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beiró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), bárca és szelvénykönyvek.

Körzök,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itatódeszkák, olaj-s vízfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, tollállványok, szivacs eszéze, íromappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummisalagok. — Rajzszögek, szönyegszögek, kapesok stb.

A Székelyföld legnagyobb kész nyomtatványraktára

Nyomatott Betegh Pál könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhelyt 1908.